

2018_06_19 Muistio Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhma

1 Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Hyvönen avasi kokouksen kello 12:33. Kokouksen kanssa samaan aikaan on koolla korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision toimeenpanon johtoryhmä, toimeenpanon linjauksista ja valmisteilla olevista normimuutoksista saadaan tietoa siis vasta myöhemmin.
- Työjärjestyksenä päätettiin käsitellä ensimmäisenä asialistan 10. kohta ohjausryhmän kokousajoista ja asialistan 7. kohdassa käsitellään myös tilannekatsaus Microsoft-sopimuksen valmistelusta

10 Ohjausryhmän kokoukset 28.2.2019 saakka jatkuvalla toimikaudella

- Kokous 2018 / 3, 3.9. maanantaina, kello 13-16
- Kokous 2018 / 4, 19.11. maanantaina, kello 13-16
- Kokous 2019 / 1, 23.1. keskiviikkona, kello 9-12

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin 25.4.2018 pidetyn kokouksen muistio (Liite 1)

3 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation tiekartta

- Mäki esitteli muutosehdotukset tiekartan Päätiedot -kerrokselle. Tiekartta <http://ka.csc.fi/>. Lista muutosesityksistä (Liite 2)
 - Yhteinen Moodle: *uusi asia*. CSC:llä ohjausryhmän kokouksen kanssa samaan aikaan koolla olevassa [DigiCampus-hankkeen](#) Oppimisympäristöt-työpajassa agendalla sekä lyhyen että pidemmän aikavälin tarpeet: Lyhyellä aikavälillä hankkeessa toteutetaan korvaaja nykyisille, paikallisille Moodle-ympäristöille. (116) Nimetään tiekartalla "Yhteinen oppimisympäristö (LMS)"
 - Jouheva ristiinopiskelu: *uusi asia*. Muotoilu edustaa tavoitetta, jota mm. [Ristiinopiskelu-kehittämishanke](#) edistää ja, johon liittyvistä toimenpiteistä [korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision](#) toimeenpanon johtoryhmäkin linjanee.
 - Yhteentoimivat palvelut avoimeen ja joustavaan opiskeluun: *nimi ja tooltip päivitetty asiassa*. Asia nimetään syksyllä vielä paremmin, kun asiaan liittyvä korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision toimeenpanoon kuuluva kehittämisohjelma käynnistyy.
 - Avoimet oppimateriaalit toimiva osa koulutus ja opetusyhteistyötä: *uusi asia*
 - Avoimet tutkimus- ja oppimateriaalit yhteiskäytössä: *nimi ja tooltip päivitetty asiassa*
 - (117) Hyväksyttiin muutokset tiekartan Päätiedot-kerrokselle. Periaatteet-kerrokselle ei muutoksia.
- (118) Tiekarttaa kehitetään siten, että asioiden tulisi avautua tiekartan yhteydessä vielä omille sivuille, joissa erilaisista seurattavista asioista olisi yhteismitallisesti kuvattuna mitä on päätetty ja muutoin tiedossa, kuten aikataulu, toimijat ja rahoitus.
- Tiekartalla tulisi korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaatioon liittyvien päätettyjen tai ennakoitujen muutosten lisäksi tavoitella näkyä kokonaan uusista asioista. Olisi tarpeen luokitella tiekartalla havaittuja ilmiöitä ja mm. kehittämissuhteiden panostuksia suhteessa uudistettavaan korkeakoulujen opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon viitearkkitehtuuriin, mahdollinen toteutustapa on ratkaistava erikseen.

4 Ideapankki ja uusien palvelukehitysideoiden käsittely

- Pajuluoma esitteli korkeakoulujen tietohallintojohdon verkostojen AAPA:n ja FUCIO:n sekä CSC:n kesken kehitetyn ideoiden käsittelymallin (Liite 4). [ideapankki.csc.fi](#)
 - Nyt on käsitelty 26 ideaa ketterän kokeilun hengessä ja näistä 8 on viety jo esiselvitysehdotuksiksi eri toimijoille ja ehdotuksia on myös tämän kokouksen asialistalla Funet-työvaliokuntana ratkaistavina asioina.
 - Ideoita voivat esittää kaikki, niitä on jo saatu sekä korkeakoulujen tietohallinnosta että opetuksen ja opetuksen palveluiden johdolta kuin opettajilta ja tutkijoiltakin.
 - Toukokuun alusta joka toinen viikko kokoontunut Ideatoimikunta pyrkii asioiden läpinäkyvyyteen, ideoiden reitittämiseen oikeille tahoille sekä hyväksi todettujen ideoiden etenemisen kiihdyttämiseen. Ideatoimikunta muodostuu tietohallintojohdon verkostojen työvaliokunnista ja CSC valmistelee kaikille avoimia verkkokokouksia. Eri alojen asiantuntijat ja muiden verkostojen edustajat ovat esitelleet ideoita kokouksissa.
 - Ideatoimikunta ei esiselvitä ideoita itse vaan esittää niitä oikeaksi tunnistamilleen tahoille arvioitaviksi ja edistettäväiksi.
 - Käsiteltävät ideat ja niiden eteenpäinvieminen koskee koko korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:tä, ei vain CSC:n kautta edistettäviä asioita.
 - Jatkossa olisi tärkeää luoda yhteinen rahoitus uusille esiselvityksille ja kokeiluille olemassaolevia rakenteita täydentämään.
 - Seuraavaksi tavoitteena on kehittää yhteistä projektisalkun hallintaa ja kehittyvien asioiden seuraamista ja niihin vaikuttamista.
- Nyt kokeillun toimintamallin jatkuessa Ideapankista viestiminen ja toimintamallin kouluttaminen muille korkeakoulutuksen ja tutkimuksen toimijoille alkaa kesän jälkeen.
- Datanhallinnan ja laskennan ohjelman näkökulmasta päällekkäisten kustannusten säästäminen on tärkeää. Miten tutkimuslaitokset voisivat liittyä tähän prosessiin esim. kehittyvän [TulaNet-toiminnan](#) kautta? Korkeakoulujen tietohallintojohdon ja tutkimuslaitosten edustajien kannattaisi selvittää Ideapankki-toiminnan laajentamista yhteiseksi.
- Ideapankissa olevien ja sen ohittaneiden asioiden etenemisen seuranta yleistasolla olisi ohjausryhmän kannalta hyödyllistä tietoa, kunhan tieto tiivistetään yleiskatsauksiksi. "- Työkaluinaamme kokonaiskuva hallussa ([ka.csc.fi](#)) ja ideageneraattori ([ideapankki.csc.fi](#))"

5 Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -visio

- Hyvönen esitteli
 - "Alusta avoimelle, joustavalle ja jatkuvalla oppimiselle: [OppiJana 2030 -esiselvityksen](#) loppuraportissa (Liite 3)" käsiteltyjä teemoja
 - Tavoitteena selvittää teknisesti ja hallinnollisesti yksinkertaisia edellytyksiä opiskelijaa, opettajaa, ohjausta ja koko korkeakoulua tukevalle toteutustavalle avoimen ja joustavan opiskelun ja jatkuvan oppimisen tukemiseksi:

- *tutkinto-opiskelijoiden* osallistumiselle toisten korkeakoulujen järjestämään opetukseen
- *kenen tahansa* osallistumiselle korkeakouluopetukseen
- tarjota avoimia oppimateriaaleja *kenen tahansa* hyödynnettäväksi
- Selvityksessä ei oteta kantaa sääntelyyn ym. kannusteisiin, mutta helppous voisi itsessään olla kannuste
- Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision toimeenpanon johtoryhmälle valmistellaan "*Kehittämishjelma korkeakoulujen kansallisen oppimista tukevan digitaalisen ympäristön kehittämiseksi*"
 - Välittömästi käynnistettäviä toimenpiteitä olisivat
 - Yhteisen koulutustarjonnan tietomallin ja rajapintamääritysten valmistelu yhteistyössä korkeakoulujen (erityisesti korkeakoulutuksen kehittämishankkeiden, [Ristiinopiskelun kehittämishanke](#), [eAMK](#)) ja Opetushallituksen ([opintopolku.fi](#) kehitys) kanssa. Selvityksen kohta *Tarjontatiedot*, kehitysaskel 1 (vetovastuu: OKM)
 - Oppimateriaalitietovarannon pilotti/kehityshanke. Selvityksen kohta *Avoimen oppimateriaalin tuottamisen ja hyödyntämisen edistäminen*, kehitysaskel 2 (vastuu ja rahoitus OKM:n osastot KTPO/AMOS/YVA, CSC toteuttaa)
 - Muu kehittämishankkeen mahdollinen sisältö
 - Ristiinopiskeluhankkeen tuottaman palveluväylän käyttöönotto korkeakoululaitoksen yhteisenä palveluna
 - Opetukseen ilmoittautumisen ja opintojen rekisteröinnin käytäntöjen yhdenmukaistamisen ja tätä tukevien palveluiden kehittäminen
 - Identiteettin hallinnan kehittäminen
 - Oppimistalustojen yhteentoimivuuden vaatimusten selvittäminen ja [DigiCampus-hankkeen](#) tuotosten laaja hyödyntäminen
 - [Opintopolku.fi](#) -palvelun kehittäminen ja jatkuvan oppimisen tukeminen
 - Edelliset sisältävän tietovirta- ja arkkitehtuurikuvausten luominen ja ylläpito
 - Toimet edellyttävät arkkitehtuurityötä, jota on joiltain osin tehtävä yhdessä kaikkien koulutusasteiden kanssa.
- Vertailukohtana on tuore [saksalainen selvitys oppimisen alustasta](#). Sen lähtökohtana on tarve yhteiselle ratkaisulle tarjonnan esittämiseen ja hajautetut oppimistalustat. Oppimisen sisältöön ei oteta kantaa ollenkaan eli materiaalit ja opetussisältö rajautuu ulkopuolelle paikallisena asiana. Selvityksessä on tunnistettu samoja kehityspolkuja kuin OppiJanassa.

6 Asiat FUNET-työvaliokuntana

- Kanner esitteli Funet-asiat ([Luottamukselliset liitteet](#))

6.1. FUNET-yhteisön vuosikokouksen (4.6.2018) terveiset merkittiin tiedoksi

- Jäsenistö valtuutti korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän toimimaan Funet-työvaliokuntana nykyisen toimikautensa loppuun ja sen jälkeiselle kevätkaudelle 2019 joko
 - ohjausryhmän tai sen mahdollisesti korvaavan vastaavan työryhmän toimimaan Funet-työvaliokuntana tai
 - nykyisen ICT-ohjausryhmän nimittämään väliaikaisen Funet-työvaliokunnan
- Henkilötietojen käsittelystä Funet-palveluissa sovitaan EU:n tietosuojasetuksen mukaisesti. Funet-sopimukset siirretään organisaatiokohtaisten henkilötietojen käsittelyn huomioivien puitesopimusten alle missä mahdollista (vähintään korkeakoulut ja Valtori). Muiden Funet-jäsenorganisaatioiden kanssa sovitaan yksittäin vastaavasti. Käsittelystä sovitaan mahdollisimman yhtenäisellä tavalla koko jäsenistön osalta.
- Funetin kustannusten jaon periaatteet ja laskentakaava pidetään ennallaan vuodelle 2019. Alustava kustannusjako ja lisäpalvelujen hinnoittelumuutokset hyväksyttiin sellaisenaan. Todettiin että mahdollista kustannusjaon periaatteiden muutostarvetta on hyvä tarkastella Funet2020-päivityksen ja sen myötä uuden palveluvalikoiman valmistuessa, viimeistään kaudella 2021-2022.

6.2. Kustannustenjakoj

- FUNET-yhteisön vuosikokouksen linjauksen mukaisesti ei esitettyjä toimia

6.3. Ideatoimikunnan Funetin palvelukehityksikaudelle esiselvitettäväksi ehdottamat ideat

Asia käsiteltiin Haatajan johdolla, Hyvösen jouduttua poistumaan välillä korkeakoulutus ja tutkimus 2030 -vision toimeenpanon johtoryhmän kokoukseen.

- **CSCIDEAPANKKI-9** - Panopto - videojulkaisujärjestelmän testaus ja arviointi korkeakoulujen eri tarpeisiin ARKISTO: TOTEUTUNUT
 - Funet-valikoimassa on vastaava tuote, Kultura, jota käyttää neljä korkeakoulua. Sekä Kultura että Panopto ovat yhteispuhjoismaisen kilpailutuksen voittajia eli molemmat voidaan ottaa valikoimaan. Aiemmin on päätetty, että kustannusten säästämiseksi tarjotaan vain yhtä tuotetta, mutta tarpeen on myös keskenään vaihtoehtoisten tuotteiden valikoiman tarjoaminen.
 - Kulturan kanssa havaittiin, että pelkkä palvelun välittäminen eli broker-rooli ei toimi vaan on voimakasta kysyntää tuelle, koulutukselle järjestelmän käyttöönottoon sekä tuelle paikallisiin käyttöönottoihin ja integrointeihin. Toiminnan kustannukset siis ylittävät ennakoidut ja mahdollisesti edelleen hajaantuva tuotevalikoima lisäänee edelleen kustannuksia.
 - **(119) Hyväksyttiin esiselvitettäväksi huomioiden Kultura-kokemukset**
- **CSCIDEAPANKKI-27** - Monimediapalveluiden toiminnallisuusvertailu ARKISTO: EI TOTEUTUNUT
 - Aikaisemmin on kymmenen vuoden aikana tehty kaksi kansallista videoteknologiaselvitystä, jotka ovat olleet varsin laajoja. Tässä olisi kyse kevyemmästä selvityksestä.
 - **(120) Hyväksyttiin esiselvitettäväksi**
 - **(121) CSC voi harkintansa mukaan, FUNET-toiminnan osana, esiselvittää Ideatoimikunnan osoittamia ehdotuksia.** Periaatteena, että Ideapankki-toiminta varmistaa läpinäkyvyyden korkeakouluille.

7 Yhteiskilpailutusten vaatimukset yhteistyölle

- Mäki esitteli ([Liite 5](#)) kysymyksen, onko tarpeen erikseen järjestää yhteisistä ICT-hankinnoista ja -kilpailuksista viestiminen organisaatioiden hankintayksiköihin?
- CSC:n rooli yhteiskilpailuttajana on tärkeä ja sen tulee kehittyä CSC:n neuvottelukunnan määrittämän omistajastrategian päätehtävien mukaisesti.
- **(122) Sovittiin, että jatkossa AAPAN ja FUCION kuukausikirjeisiin liitetään vakiokohtana "hankinnat" ja lisäksi pyritään seuraamaan asioita yhdessä paikassa ohjausryhmän päätöslistassa.**

- Siissalo kertoi korkeakoulujen ja Microsoftin lisenssineuvotteluista. Neuvottelu on nostettu yhteispohjoismaiselle tasolle. 15.8. iltapäivällä valmistellaan neuvotteluja pohjoismaiden kesken Kööpenhaminassa ja 16.8. neuvotellaan kokopäivän työpajassa Microsoftin johdon kanssa. Suomen edustajina Ilkka Siissalo ja Christa Wingvist Aalto-yliopistosta.

8 Tietosuoja OKM:n ja korkeakoulujen yhteispalveluissa

- Mäki esitteli (Liite 6) kysymyksen ohjausryhmän roolista ja korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:n kokonaisuutta koskevien tietosuojakysymysten käsittelemisestä.
- **(123) Tehtävänsä mukaisesti ohjausryhmä seuraa asioiden tilaa ja tarvittaessa käy keskustelua sisällöistä ja linjavalinnoista mahdollisten ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi.**

9 Seurattavat asiat

- Yhteinen lista: <https://wiki.eduuni.fi/display/CSCTIES/Seurattavat+asiat>
- Tiedoksi ohjausyhteistyön tilannekuva (päivitykset ryhmissä ja niiden kokoonpanoissa) <https://ka.csc.fi>
- Yhteisten arkkitehtuurien tilanne, alaosassa sivua <https://ka.csc.fi>:
 - Korkeakoulujen opiskelun ja opetuksen tuen ja hallinnon viitearkkitehtuurin päivitys koulutus- ja opetusyhteistyön sekä korkeakoulutus- ja tutkimus 2030-vision vaatimuksen mukaiseksi käynnistetty (KOOTuki 30.5.2018)
 - Avoimen tieteen ja tutkimuksen viitearkkitehtuurin ja Kansallisen digitaalisen kirjaston kokonaisarkkitehtuurin alueella käynnistetään kirjastojärjestelmien yhteentoimivuuden vaatimuksien kuvaamisen esiselvitys
 - Tutkimuksen tuen ja hallinnon viitearkkitehtuuri ei ole edistynyt luonnosasteelta

11 Muut esille tulevat asiat

- Ei ollut.

12 Ilmoitusasiat

- Vuonna 2018 rahoitettujen korkeakoulujen kehittämishankkeiden rahoituspäätökset sekä hakemukset koostettu wikisivuille: https://wiki.eduuni.fi/x/_B0vB

13 Kokouksen päättäminen

- Hyvönen päätti kokouksen kello 15:31